

1. Poglavlje

Neke loše vijesti

NEDJELJA, 5. RUJNA 2021.

Kažu da se nekih životnih situacija zauvijek sjećaš.

Kasno nedjeljno poslijepodne obojilo je nebo u sve nijanse lijepoga. Dan je takav da se čovjek zapita može li uopće nešto poći po zlu. Tonka, Bepo i ja zaputili smo se u šetnju. Tih dana ni jedna šetnja našeg jazavčara nije mogla proći bez Tonkinog društva. Tih dana to je bila naša stvar. Ja ga vodim niz stepenice, ona pred zgradom, onda ga pustimo da se istrči dok ona traži pogodne štapove. Jedan za tatu, jedan za Tonku. Ona svoj ne baca, ona mu štap pruža ravno u usta. To mi je smiješno, kako ne shvaća da njega veseli trčanje? S druge strane, to što mu štap ima potrebu dati, a ne baciti, puno govori o njoj, a laskam si da govori ponešto i o nama kao roditeljima. Još kada cijelu radnju popрати riječima: „Izvoli, Bepo.”

Zvoni mi mobitel. Tata Nevjenčane, ujedno liječnik.

Postoje dvije vrste doktora. Jedni su oni koji okolišaju i nikada ne kažu pravu stvar. Primjerice liječnik koji je Nevjenčanoj prije nekoliko godina nakon pregleda rekao: „Ovo što ću Vam sada reći nikada nije jednostavno reći mladoj osobi.” Vjerujem da je Nevjenčana u tom trenutku već razmišljala o tome koja će joj klapa pjevati na sprovodu.

„Više nikada nećete moći piti Coca-Colu i mlijeko.” Kada misliš da si već mrtav, Cola i mlijeko i nisu tako velika žrtva, ali sumnjam da je to bila njegova strategija.

Nevjenčani punac nikada nije bio taj tip. Zadnjih desetak godina, koliko su nam staze spojene, naslušao sam se njegovih *doktorskih* poziva. Doduše, mislim da ni jedan 12 13 do ovoga nije bio upućen meni. Nevjenčana u sebi nosi vrlo umjerenu dozu hipohondrije, pomiješanu s panikom i povremenim čudnim simptomima.

Uvijek me fascinirala mirnoća koju njen stari uspijeva zadržati u tim razgovorima. On pripada onoj vrsti koja ne okoliša previše, tako da sam odmah znao da me sekunde dijele od rezultata pretraga.

„Marko, nemam baš utješne vijesti, radi se o malignoj tvorevini.”

Samo tako, dvije riječi koje mijenjaju sve.

Objasnio je još da su doktori uvjereni da se radi o sarkomu. Taj dio jedva da sam i doživio. *Maligna tvorevina* odzvanjala je mojom glavom i trgala me iznutra. Znam da se ne mogu raspasti zbog Tonke, ali ne znam kako da ostanem sabran.

Smiješno je što sam do tog trenutka svog života bio tip koji ne podnosi bolnice. Znam, nitko ih ne voli, ali moj ih organizam doslovno ne podnosi. Standardno sam najveći pozitivac u većini grupa. Onaj tip kojeg iz nekog, meni ne u potpunosti shvatljivog, razloga većina ljudi jako brzo zavoli. Ali čim noga prijeđe bolnički prag, ja prestajem biti ja. Sto mi je puta bilo neugodno u posjetima bolesnim ljudima, trebao bih pričati, ali ne mogu. Trebao bih dignuti ih, ali izgledam kao da jedva držim sebe. Padanje u nesvijest u mom je slučaju regularni dio bolničkog folklor. Najpamtljivije je sigurno ono kad sam pao na jednom od prvih trudničkih ultrazvuka Nevjenčane. Scenarij je uvijek isti, laiku najsličniji onoj zadnjoj žestici u klubu nakon koje znaš da nema povratka. Vidno se polje krene sužavati, odjednom svuda vidim neke čudne točkice,

glasovi koje čujem svakom su minutom sve dalji i dalji... Tako je bilo i tada. Doktor je pokazivao na ekran i sve detaljno objašnjavao, slika me uništavala, a svaka njegova riječ šamarala. Nekako sam se držao, barem sam tako mislio, ali svejedno sam iskusnim pogledom tražio plastičnu čašu. Umivaonik sam već davno uočio, mislio sam da će me to spasiti.

Potragu je prekinuo doktor:

„Hoćete li čuti srce?“

Svakom roditelju to je jedan od najljepših zvukova u životu. Deklarativno, i meni je. Činjenično, paljenje zvučnika i suludo brz ritam otkucaja bacili su me u provaliju.

„Doktore, meni baš nije dobro, idem malo sjest.“ Iza paravana je, srećom, bio doktorov stol, pokušao sam što ležernije otklizati do tamo. Njegova je stolica bila blizu, a stolica za pacijenticu na drugoj strani stola. Meni se to činilo miljama daleko pa sam iskusno odlučio da će cijeli proces biti elegantniji ako sjednem na njegovu. Svakako izgleda udobnije. Plan je bio dobar, izvedba upitna. Prema navodima Nevjenčane, koja je s druge strane paravana bila usred ginekološkog pregleda, čuo se tresak, moje sjedanje percipirano je kao padanje. Doktor je provirio glavom, pogledao i glasno pitao:

„Jeste li pali?“

„Nisam, sjeo sam“, odgovorio sam, uvjeren u svoju verziju priče.

Potom se digao i pažnju s njezinih intimnih dijelova prebacio na moje intimno padanje u nesvijest. Našao me zavaljenog u stolici. Ja sam tvrdio da sam dobro, izgledno je bilo da sam blijed k'o krpa. On je otvorio sve prozore i izašao iz ordinacije.

„Zovite sestru, imamo nesvjesticu.“

U daljini sam čuo recepcionerku kako u panici viče:

„Trudnica je pala u nesvijest, sestro, odmah dođite.“

Doktor joj je mirno objasnio da je trudnica dobro, pratnja je problem. Ja sam sjedio, zrak koji je ušao u prostoriju 14 15

pomogao mi je taman toliko da mi bude stravično neugodno zbog cijele situacije. Vani je bila ciča zima, pa je trudnica zamolila da se prozori ipak zatvore jer je gola. Osim vječne uspomene na divno doba prve trudnoće, dobra je stvar cijele priče što je to bio naš zadnji posjet tom ginekologu. Istovremeno, naši najbolji prijatelji Ema i Pero, češće zvan Direktor, koji su u isto vrijeme čekali bebu, nastavili su ići tamo. Doktor je malo pobrkao lončice pa je na svakom idućem pregledu zamolio Peru da na vrijeme kaže ako mu ne bude dobro. Ista praksa nastavila se i s idućom Eminom trudnoćom; ako ništa, barem sam smjestio Direktoru, a to je uvijek dobar završetak.

S vremenom sam shvatio da su mi u tim situacijama najveći *trigger* riječi. Nuhalni nabor, leukociti, onkolog... sve me to uništavalo, bez obzira na to radi li se o meni ili mi mama na telefon prepričava zgode i nezgode neke kolegičine tetke (ne znam za vašu, ali mene moja mama drži u *loopi* svih informacija vezanih uz zdravlje otprilike svih ljudi koje je ikad upoznala). Čim krenu medicinske riječi (za mene izrazito širok pojam), moja se glava počne gubiti. Taj dan doktor mi je rekao da je u meni maligna tvorevina. Pitam se koliko gora kombinacija riječi uopće postoji, ali taj dan, nekim čudom, te dvije riječi nisu bile ni najmanje gadne. Nevjerojatno kako ljudski mozak funkcionira. Nikad ja to nisam mogao kontrolirati, uvijek bi došlo iznutra, a sada

ništa. Kao da su me te riječi iz temelja promijenile. Ni jedna moja buduća bolnička pretraga, postupak ili razgovor nisu rezultirali ni najmanjom neugodnosti zakuhanom u mom organizmu. Mozak je odlučio sve žetone staviti na borbu za život.

4. Poglavlje

Biopsija vol. 1

SRIJEDA, 8. RUJNA – PETAK, 10. RUJNA 2021.

Unatoč uzbuđenju koje nosi činjenica da ću nakon gotovo trideset godina prespavati u bolnici, večer prije zaspao sam poprilično brzo. Tome je vjerojatno u prilog išla i večernja vožnja od Zadra do Zagreba, ali i emocionalno pražnjenje zbog susreta s roditeljima.

Doktorica mi je dan prije dala vrlo dobre upute, tako da sam u 8:30 bio na hodniku i čekao doktora koji će me odvesti do sobe. Niz stepenice se spuštao muškarac koji ima taman toliko godina da još uvijek spada u mlađu skupinu ljudi, ali već može imati jako puno znanja i iskustva. Teško je u ovim vremenima čitati ljude na prvu, maska sakrije pola lica. Ali iz njega je prštala energija, a takve ljude uvijek volim.

„Bok, ti si Marko?“ rekao je dok mi je prilazio. „Dr. Maslačковиć. Možeš me zvati Maslačak. Drago mi je“, popraćeno čvrstim stiskom ruke.

„Marko, drago mi je. Doduše, bilo bi mi još draže da smo se sreli u nekim drugim okolnostima, ali što je, tu je.“

„I meni, Marko, ali ništa ne brini, riješit ćemo ovo pa će biti vremena i za druge okolnosti. Odi za mnom. Idemo do mog odjela, tamo ćeš biti u sobi. *Sorry*, nisam te mogao staviti solo u sobu, tako da ćeš imati dva cimera. Malo je starija ekipa, ako ti budu naporni, možeš sjest za moj stol da malo odmoriš.“ Najradije bih rekao *vau*, ali zadržao sam dostojanstvo. Fasciniralo me koliko čovjek ovakvim pristupom može olakšati poprilično nezavidnu situaciju. Zanesenjak kakav jesam, doslovno sam se veselio svemu što slijedi u suradnji s Maslačkom.

Prvi su mi dan izvadili otprilike litru krvi i pustili me da se odmorim nakon toga. Popodne me Maslačak pozvao u svoju sobu i u detalje mi objasnio kako će izgledati biopsija. Kada kažem *u detalje*, mislim: iz ladice je izvadio cilindar kakav će ubosti u mene, a zatim i široku iglu koja se ispucava. Čovjek nije ni bio svjestan kakav je metak izbjegao. Da mi je to pokazivao 10 dana prije, vjerojatno bih pao u nesvijest dok povraćam. Ovaj put sve sam slušao sa zanimanjem i dodatnim pitanjima.

Sutradan je na rasporedu trebao biti cijeli niz pretraga, a priča će doživjeti vrhunac na stolu za biopsiju i citopunkciju. Dok god stol nije za autopsiju, nemam se što brinuti.

Jutro je počelo ultrazvukom srca. Bio je besprijekoran, baš kao što sam i očekivao.

Onda su trebale uslijediti citopunkcija i biopsija. Oba procesa rađena su pod CT-om, zato da točno vide jesu li uboli pravo mjesto. Plan je bio da me do tamo odvezu na krevetu, ali onda je sestra rekla da sigurno mogu i sam hodati. Složio sam se s tim, ali unatoč tome, krevet je trebalo prevesti do CT-a kako bih se kasnije mogao vratiti. Idući zaključak bio je da mogu malo pomoći čovjeku koji je zadužen za guranje kreveta po bolnici. Da, i to netko radi po cijele dane. I mogu vam reći da nije bio ni najmanje sretan

zbog toga. Tip je cijelim putom nešto prigovarao. Nisu dobri kotačići na krevetu, moramo 500 metara prijeći, bole ga leđa od svega. Kada smo ušli u lift, njegovo nezadovoljstvo doživjelo je vrhunac.

„Ja stvarno ne razumijem zašto je taj lift tako malen. Da to nisu mogli proširiti kada su prije nekoliko godina obnavljali bolnicu... Važno da su oni njega sredili iznutra”, završio je cinično izlaganje. Činjenica je da je lift stvarno napravljen kao da se pacijenti vožnjom između katova pripremaju na skučenost koja ih jednoga dana čeka u lijesu.^{28 29}

Isto tako, činjenica je i ono što sam mu odgovorio:

„A nisu mogli proširiti lift kada imaju okno određenih dimenzija.”

„Ma meni je suludo da unutra jedva stanemo krevet i nas dvojica”, ne da se gurač.

„Ma to su sve glupi arhitekti krivi”, naizgled prihvaćam njegovu igru.

„Točno tako”, sretan je jer me preobratio u hejtera.

„Šalim se. Ja sam arhitekt”, odgovaram mu hladnokrvno. Nakon toga više nismo razgovarali.

Putom smo sreli neke doktore koji su me oduševljeno pitali guram li ja to svoj krevet, moj potvrdni odgovor lijepo ih je nasmijao. Eh, kad bi znali kakav mi je kolega, smijali bi se još i više. Ubrzo smo došli na odredište, gdje sam pričekao da me pozovu u prostoriju. Najprije su mi dali malu dozu lokalne anestezije. Malu jer se Maslačak bojao da bi velika mogla uzrokovati oteklinu koja bi uništila cijeli plan. Prvo se obavljala citopunkcija. U prostoriji je bilo nekoliko doktora i dvoje specijalizanata. Specijalizantica me definitivno škicala, ali nije bilo prostora za uzvraćanje škicanja jer sam žmirio da ne bih pao u nesvijest. Jebiga, prioriteti. Bio je tu i File, koji je glavni za CT. Čovjek je imao dvije karakteristike. Vjerojatno ih je imao i više, ali ove dvije zapele su mi za uho. Prva je fenomenalni nadimak, a druga je da mu se Maslačak obraćao kao prijatelju kojeg izuzetno poštuje. To je značilo da sam ga i ja od tog trenutka izuzetno poštovao.

Proces je bio poprilično zanimljiv, barem iz perspektive lika koji leži na leđima i mora biti miran kao da je na mini koja nije detonirala. Maslačak bi mi uboo iglu u prsa, onda bi svi izašli iz prostorije, a File bi me provukao kroz CT. Naravno, nije File gurač CT-a koji se oslanja na surovu snagu, nego čovjek stisne gumb u drugoj prostoriji i stroj krene. Bilo je jako važno da budem iznimno miran, ali naravno da je mene svaki vrag svrbio. Tako smo se u jednom trenu našli u situaciji da me doktorica češka iza uha. Ne znam što je mladoj specijalizantici prolazilo glavom da nije iskoristila taj trenutak. Vjerojatno se i ona sada pita.

Uglavnom, Maslačak ubode, ja u CT, Maslačak se vraća i govori da mora još dva milimetra unutra, zabode pa opet CT. Ja si mislim što sam skrivio da me tip kojeg sam jučer upoznao ubada i još inzistira na nekoliko milimetara. Na kraju je uspješno uzeo uzorak. Doktorica koja je za to stručnjakinja odmah je bacila oko na tkivo. Maslačak ju je otprilike 25 puta pitao je li dobro i ima li dovoljno materijala. Ona je govorila da joj izgleda kao da je, ali da ne može znati prije mikroskopa. Maslačak je baš jako htio da ona zna pa nije olako odustajao. Meni je sve to bilo iznimno simpatično jer je govorilo puno o njegovoj brizi i odnosu prema meni.

Potom je slijedila biopsija. Zahvat je po mom laičkom sudu dosta kompleksniji od citopunkcije. Prvo mi je u prsa zabio široku šuplju iglu – cilindar. To je bilo malo bolno, ali pravio sam se frajer da se specijalizantica ne ohladi od naše platonske ljubavi. Kada kažem široku, mislim na promjer od vjerojatno dva milimetra, dakle nije široka za bauštelske standarde, nego za sofisticirane, mi smo ipak ovdje profinjeni ljudi. Opet svi van, File pali mašinu. Za mene je malo nezgodno bilo to što sam morao disati jako plitko. U ovoj fazi stvarno nije smjelo biti zajebancije, tako da sam se trudio to poštovati. Plitko disanje pod maskom nije baš raj, ali kad ti je u glavi paranoja da ti se neko sranje koje drugi zovu tumor razlijeva po tijelu, onda udišeš tri stotinke i sretan si. Uskoro su se svi vratili, Maslačak je uzeo pištoljčić s dugom iglom. Dosta sam siguran da će 30 31

svaka osoba medicinske struke imati neki bolji naziv za *pištoljčić s dugom iglom*, ali neka napišu svoju knjigu i zovu ga kako god žele. Zbog CT-a su točno znali koliko duboko igla smije biti ispucana a da mi ne probuše neki drugi dio tijela. Radilo se o dva centimetra, što smo Maslačak i ja iskoristili za savršeno uigranu akciju...

Maslačak digne iglu i upita specijalizante:

„Koliko je ovo?”

Specijalizantica iskusno kaže: „Dva centimetra.”

Maslačak se na to nasmije i asistira mi pogledom. Ja zabijem: „Ma ima tu bar pet centimetara.” Iako pod maskama, oči su otkrile dva samozadovoljna osmijeha.

Nakon kratkog opuštanja vratili smo se poslu. Maslačak iglu pištolja stavi u šupljinu onog cilindra koji je u meni. Da, u meni je cijelo to vrijeme igla. Iz moje perspektive to je bio jako zanimljiv kadar. Maslačak uvuče iglu u cilindar i opali iz pištoljčića. Odmah je bilo jasno da nešto nije prošlo kako treba. Zapelo je nešto što je meni zvučalo kao hortikultura. Srećom, za takve stvari imali smo Fileta, a nakon nove runde CT-a, Maslačak je malo doradio situaciju s iglom. Mene je zaboljelo malo više nego prvi put, pa sam pretpostavio da smo sada na pravom mjestu. Nisam više smio pričati, pa mu nisam to ni rekao. A i, realno, moj dojam u toj situaciji poprilično je bezvrijedan. Inače, najteže mi je palo to što moram šutjeti jer sam bio izuzetno inspiriran za šale. Na pitanje: „Jel ti teško?” htio sam odgovoriti *kao otpuhnutom maslačku*, ali suzdržao sam se i tiho promumljao: „Ne.”

Smiješno je kako mozak radi jer sam se tada sjetio profesorice iz povijesti koju smo dobili u sedmom razredu. Mislim da se zvala Jasna. Bila je onaj tip žene koja je uvijek u sparenom suknja-sako kompletu. Frizura na mjestu, šminka decentna, ali primjetna. Sad kad razmišljam, činilo se kao da je iz finog kvarta došla u gajnički geto. Prvi prelazak preko praga učionice bio je dovoljan da mali getani namirišu krv.

Ja nisam bio delinkvent, ali mislio sam da u sebi nosim određenu dozu frajerstva. Možda sam je i nosio, ali je nisam još znao prezentirati svijetu. Kad si takav klinac, okružen sličnom ekipom, život ne ide puno bolje od toga da ti dođe profesorica koja se da zajebavati. Treba biti fer i reći da je bilo nekoliko pokušaja da uspostavi autoritet. Većinom je djelovala kao srna koja viče na čopor vukova. Jedan sat meni se nije dalo slušati ono o čemu je ona naumila govoriti, a mali buntovnik u meni odlučio je poslati joj poruku tako što će, umjesto u ploču, zuriti kroz prozor.

Jasni se to baš i nije svidjelo, a kada mi je prigovorila, rekao sam joj da gledam maslačke na livadi i da sam dobio inspiraciju za pjesmu o njima. Vjerojatno sam očekivao da ću time pogoditi pravu žicu i izbaciti je iz tračnica.

To se nije dogodilo. Jasna mi je mrtva hladna rekla da slobodno nastavim s tim, ali da joj do kraja sata moram predati pjesmu. Nadmudrila me. Znao sam da povlačenje nije opcija. Pa kakav bih ja to frajerčić bio da sad počnem pratiti njezino predavanje?

Ostatak sata radio sam na pjesmi o maslačku. Na kraju sata došla je do mene i šutke uzela papir sa stola.

Idući sat vratila mi je moju pjesmu.

Ispod je dodala:

Bravo, Marko. Nadam se da ćeš se jednoga dana baviti društveno-humanističkim znanostima.

Jasna mi je jednim potezom pokazala da je puno veća frajerica od mene. To je ujedno bio prvi put da je netko vjerovao u moje pisanje.^{32 33}

Kad je igla bila na mjestu, Maslačak je pištoljčićem opalio otprilike četiri puta. Teško mi je bilo brojiti jer me sve to boljelo, a i psihički je dosta neugodno unatoč tome što sam znao da sam u najboljim rukama. Po reakcijama svih vidjelo se da imamo dobre komade tkiva. Maslačkova usredotočenost tijekom cijelog procesa bila je u najmanju ruku impresivna. Na kraju je iz mene izvukao cilindar, a ja sam naivno pretpostavio da smo gotovi.

„Htio bih još malo uzeti iz drugog kuta“, dokaz da te i najbolji ljudi mogu razočarati.

„A lupaj, Maslačak, ako te to veseli“, bacio sam pošalicu i namjestio se.

Čim smo krenuli, Maslačak je bio radosno zaključio da se prva rupa super vidi. Mene je to zgrozilo, ali on je objasnio da može opet ući kroz nju pa će sve boljeti mrvicu manje. Nakon toga CT pa pucanj iz pištoljčića i kraj. U prostoriji se osjetilo zadovoljstvo, kako medicinskog osoblja tako i moje. File me pohvalio da sam bio odličan i jako miran, što je godilo mom egu. Maslačak se složio, mislim da bi mi čak dao besu, ali morao sam mirovati.

Na prsa su mi stavili veliku vreću punu pijeska da ne bi bilo krvarenja. Nekako smo me prebacili na moj krevet i izvezli iz prostorije u čekaonicu. Čekao sam veselog kolegu, koji će ovaj put na krevetu gurati svog pomoćnika od ranije.

Dok sam čekao, čuo sam Maslačka kako doktorici govori da je tkivo prekrasno i da se ne sjeća kada su izvukli tako lijep uzorak. Možemo reći da je u meni bio *perfect storm*. Uskoro je došao gurač kreveta. Prigovori su se nastavili kao da se nikada nismo rastali. Čini se da ga je moja navlakuša iz lifta samo kratkotrajno uzdrimala. Nekoliko sam ga puta pitao koliko je sati, ali nije me čuo jer je bio previše usredotočen na sebe. Na kraju je rekao da je 12 i 5, tako da je cijeli zahvat trajao otprilike sat vremena. Dugo nisam sreo čovjeka koji se čini manje zadovoljnim svojim životom. Doduše, tjedan dana kasnije išao sam do Maslačka po neke nalaze. Sreo sam gurača koji je čekao lift sa starijom gospođom u kolicima. Čuo sam kako baki uz osmijeh govori da je danas prekrasan kišni petak. Možda čovjek jednostavno preferira kišne petke u odnosu na sunčane četvrtke.

Kada smo došli do sobe, parkirao je moj krevet na poziciju i pozdravio me. Uskoro je Maslačak došao reći da se odmorim i da će doći za tri sata, prije kraja smjene, da popričamo o svemu.

Ja sam njegov *odmori* shvatio vrlo doslovno. Zaspao sam i probudio se pet sati kasnije. Maslačka više nije bilo, tako da sam za razgovor morao čekati jutro.

„Marko, jesi se naspavao? Nisam te jučer htio buditi. Nadam se da nisi cijelu noć bio budan.”

„Ma, ja sam spavač svjetske klase. Mogu i danas potegnut popodne nekoliko sati ako bude trebalo.” Jako sam ponosan na umijeće spavanja koje sam razvio do savršenstva.

„Čuj, ja sam jučer pričao s citolozima. Ono što su oni vidjeli je bizarno. Nisu uopće očekivali takvu strukturu...”, nastavio je objašnjavati, ali sve što sam ja zapamtio je riječ *bizarno*.

„Zamolili su me da danas napravimo još jednu citopunkciju, ali ovaj put bez lokalne. Možda je ona zamutila sliku.”

„Kako god Vi kažete”, ostao sam bez prigovora.

„Gle, dobra stvar je da danas popodne možeš doma. Kao što smo ti i obećali. Petak je, odradili smo sve što treba. Sada nam preostaje čekati nalaze. Jedino što bi po meni morao još odraditi PET CT. To je jedini način da vidimo ima li metastaza. Probaj dogovoriti s nekim od svojih kontakata da ti sredi to.”^{34 35}

Nova citopunkcija bila je bolnija od jučerašnje, ali ništa što čovjek ne može izdržati.

Prije odjave iz bolnice otišao sam do doktorske sobe reći Maslačku da nitko ne može srediti PET CT u iduća dva tjedna.

„Ajde, idem ja nazvat par ljudi.”

Vratio se za deset minuta i rekao da mi je termin PET CT-a u utorak, za četiri dana. Nakon toga još smo neko vrijeme pričali o uobičajenim životnim temama. Kao da smo se sreli u nekim normalnim okolnostima.

Pričali smo o stvarima koje nisu toliko vezane uz moju bolest. Kada smo razgovarali o njegovu putu, spomenuo mi je iskustvo koje ima s dijagnozom sličnom mojoj. Od toga je prošlo nekoliko godina, a on svaki put ispred imena tog dečka doda riječ *siroti*.

„On je čekao dijagnozu pola godine, kasnije se svašta zakompliciralo. Borio se par godina, na kraju je umro. Tolko mi je žao tog dečka da ti to ne mogu opisat. Bio je malo mlađi od tebe. Sirotek.” Maslačak, osim velikog srca, očito ima i traumu iz prošlosti. Pretpostavljam da su te dvije stvari najveći razlog što mu je toliko stalo do mene.

„Maslačak, moja priča nije priča o siroteku. O meni ćete za par godina pričati potpuno drugačije.” Čvrsto sam odlučio biti barem djelić izlječenja njegove traume.

Često sam u narednim mjesecima vizualizirao svoj četrdeseti rođendan i pivu koju ću popiti s Maslačkom tih dana. Morat ću za njega tom prilikom pronaći i pjesmu o maslačku.

21. Poglavlje

Tip koji ne završava stvari

PONEDJELJAK, 1. STUDENOG 2021.

Po prirodi sam lik koji voli isprobati tisuću stvari, najbolja metafora bila bi da obožavam letjeti s cvijeta na cvijet. Svjestan sam uz kakav se oblik letenja i cvijeća obično veže ova izreka, ali ne mislim na to. U toj sferi sam, srećom, poprilično dosadan i vezan uz cvijet zvan Nevjenčana. Na svim drugim životnim poljima izreka se najdoslovnije veže uz mene. Čim mi se otvori prilika za novo iskustvo, ja je obično objeručke prihvatim. To zvuči kao super osobina i u puno životnih situacija stvarno jest, ali, kao sve, ima i svoju drugu stranu. Ta je druga strana da volim stvari započinjati, ali u završavanju nisam ni približno tako dobar. Dođem do neke razine, a onda se otvori neka nova mogućnost, na horizontu se pojavi neki novi cvijet i ja dignem krila i odletim. Ta moja osobina podosta me živcira, svjestan sam je od ranije i znam da me u puno situacija poprilično koči. Na početku ovog putovanja puno sam razmišljao o tome i odlučio sam da do kraja želim biti barem malo pametniji u vezi s ovim. Da objasnim na što točno mislim, poslužit ću se s nekoliko primjera.

Prvi je moja karijera. Sama činjenica da sam nakon sedam i pol godina studiranja arhitekture odlučio potražiti sreću u drugom polju ljudskog djelovanja popriličan je let; vjerojatno bismo ga u ovoj usporedbi koju gradim mogli opisati ne kao let na drugi cvijet, nego na skroz novu livadu. To je odluka na koju sam izuzetno ponosan, mislim da je bila jako hrabra, išao sam kontra svih struja samo zato što sam bio svjestan da je vrlo upitno hoću li u arhitekturi ikada pronaći istinsku sreću. Marketing mi se činio kao zanimljivo područje, pa sam odlučio dignuti krila i riskirati. Realno, prije pet godina bio sam tip s vrlo skromnim znanjem, nikakvim iskustvom i jako zamagljenom vizijom svoje pozicije u jednoj marketinškoj agenciji. Ali imao sam čeličnu volju za učenjem i izuzetne radne navike. Da sam te dvije osobine barem u manjoj mjeri imao tijekom studentskih dana, siguran sam da bi sedam i pol godina bilo svedeno na razinu prihvatljivu roditeljskoj zajednici. Vrlo su brzo stariji kolege iz agencije primijetili da imam široko polje interesa i savjetovali mi da se razvijam u širinu, umjesto da se specijaliziram u jednom polju. Taj savjet dočeka sam kao dobitak na lutriji. I tako sam krenuo. Bez previše razmišljanja bacao sam se u različite stvari: kreativna, oglašavanje, *copywriting*, dizajn, fotografiranje, snimanje, vođenje klijenata... S godinama je lista postala poprilično velika, a moje uvjerenje da mogu savladati svaki izazov još veće. *Jack of all trades, master of none*. Uvijek mi se sviđala ta izreka, širina koju predstavlja protkana je slobodom. Jedini problem bio je što sam većinu vještina savladao do određene razine, a onda bi se pojavio novi izazov i ja bih odletio. Zadnjih godinu dana to me počelo sve više mučiti. Znao sam od početka da je to smjer koji je kratkoročno zahtjevan, ali dugoročno bi trebao biti dobar, nije u tome bio problem. Mučio me razlog – zašto sam takav? Je li to stvarno moj izbor ili je zapravo duboko u meni strah od potpunog uranjanja u nešto kako bih se potpuno predao jednoj vještini?

Sve to funkcioniralo je skroz korektno do trenutka kada sam se razbolio. Čvrsto vjerujem da čovjek u svemu što mu se događa mora biti aktivan sudionik. Ponekad izazvati sreću ili hrabro odigrati karte koje su mu dodijeljene. Od samog početka ovog

putovanja bilo mi je jasno da se neću isključivo prepustiti u ruke doktorima i njihovu znanju, nego da ću uz to učiniti apsolutno sve što je u mojoj moći da ovo završi točno onako kako planiram. Uveo sam nove navike, promijenio prehranu, radio na mentalnoj snazi. Na neki sam način od svog ozdravljenja napravio mali projekt. Taj se projekt bazira na volji za životom, disciplini i mreži koju su oko mene stvorili moji bližnji, a koja mi omogućuje da se u potpunosti posvetim sebi. Kao i svaki projekt, i ovaj ima svoje izazove, trenutke kada motivacija padne, dane koji su lošiji. Sve to smatram normalnim, a ono što me brine činjenica je da će ovo putovanje trajati neko, za sada neodređeno, vrijeme. Kada to stavim u kontekst rečenice da sam osoba koja ne završava stvari, u meni se pojavi strah. Ili ću ja završiti bolest ili će ona završiti mene. Bojim se da će mi na duge staze motivacija pasti, da će se u meni probuditi osoba koja u nekom trenu jednostavno više nema volje gristi kao na početku. Bojim se da sam u ovu utrku ušao kao da je sprint, a možda je puno bliža maratonu. Što me čeka na tridesetom kilometru, hoću li imati snage pobijediti samoga sebe i završiti ovaj projekt s jednakim žarom s kojim sam ga započeo?